

VERGİ PUSULASI

Sayı: 10 / Ocak 2025

- ❖ **ERDAL GÜLEÇ**
"Dikkat Mayınlı Alan!" Enflasyon Düzeltmesi Nedeniyle Ortaya Çıkan Öz Sermaye Kalemlerine Ait Düzeltme Farkları
- ❖ **HASAN AYZİT**
Nakdi Sermaye Artışı İndiriminde Kur Farklarının Gelirin Niteliği Yönünden Sınıflandırılması
- ❖ **AHMET KESKİNSOY**
Nakdi Sermaye Artırımı Faiz İndirimi Düzenlemesine Eleştiriler
- ❖ **AHMET YAVUZ**
Güncel Mevzuat Uyarınca Telif Hakkı Kazançlarının Vergilendirilmesi
- ❖ **BİLAL KABASAKAL**
Türkiye'de Sporcuların Vergilendirilmesi: Sorunlar Ve Çözüm Yolları

ULUSLARARASI VERGİ
Karşılıklı Anlaşma Usulü Uygulaması

VERGI
PUSULASI

7.YIL

Maliye Denetim Elemanları Derneği
3 Aylık Yayın

SAYI 10
TARİH OCAK/ 2025

Sahibi Maliye Denetim Elemanları Derneği Adına Dernek Başkanı
Adile ECEMİŞ GÜLEÇ

Genel Yayın Yönetmeni Ömer ŞENER

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ufuk KAYNAR

Dış İlişkiler Koordinatörü İbrahim Eren ARSLAN

ve Reklam Sorumlusu

Yayın Kurulu Şenay OTO
Funda ŞAHİN
Ayfer KAYACAN
Naciye TAŞKESEN
Ömer YÜREK
Fırat DEMİR
Hüseyin PEKMEZCİLER
Sinan UYGUR
Adem YALÇIN
Rıdvan ÖNDER
Nasuh ERDÖNMEZ

İstanbul Temsilcisi Ahmet KESKİNSOY

Ankara Temsilcisi Halit KORKMAZ

İzmir Temsilcisi Kazım ATİK

Makale Göndermek İçin yayin@mded.org

Dizgi ve Görsel Tasarım Oğuz BEYOĞLU

Yayın Satış ve Yazışma Adresi Rumeli Cad. Matbaacı Osmanbey Sk.
Şükraniye Apt. 34 / 6 Şişli - İSTANBUL
(212) 909 13 10 yayin@mded.org www.mded.org

- Dergimiz 3 AYLIK DERGİ olup, gönderilen makaleler en az 1 tanesi 10 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olan 2 okuma komisyonu üyesi tarafından okunmaktadır.
- Okuma komisyonu tarafından uygun görülen makaleler yayın kurulu kararı ile yayımlanmaktadır. Yazım ve yayın kuralları derginin son sayfasında yer almaktadır.
- Vergi Pusulası Dergisinde yer alan yazı, tablo, şekil veya resimlerin telif hakkı Maliye Denetim Elemanları Derneğine aittir. Bir bölümü veya tamamı Dernek Yönetim Kurulu yazılı izni olmaksızın kopyalanamaz ya da bastırılmaz yazılardan alıntı yapıldığında kaynağın belirtilmesi gerekmektedir.
- Vergi Pusulası Dergisinde yayımlanan yazıların bilimsel ve etik sorumluluğu yazarlara aittir. Bu yazılar Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın veya Vergi Denetim Kurulu'nun görüşü olarak değerlendirilemez

YAZI DANIŞMA KURULU

ADI SOYADI	ÜNVANI	GÖREV YERİ
Prof. Dr. Abuzer PINAR	Öğretim Üyesi	Ankara Medipol Üniversitesi
Prof. Dr. Murat BATI	Öğretim Üyesi	19 Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Murat DEMİR	Öğretim Üyesi	Harran Üniversitesi
Dr. Başar SOYDAN	Öğretim Üyesi	Marmara Üniversitesi
Dr. Mehmet KÜÇÜKKAYA	Öğretim Üyesi	Harran Üniversitesi
Turan ULAŞ	Öğretim Üyesi	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Dr. Eyyüp İNCE	Vergi Başmüfettişi (E. Gelirler Kontrolörü)	İstanbul Sektörel-1
Dr. Erdal KOYUNCU	Vergi Başmüfettişi (E. Gelirler Kontrolörü)	İstanbul Sektörel-1
Dr. Gülşen ÖZKAN	Vergi Başmüfettişi (E. Hesap Uzmanı)	Ankara Sektörel-1
Fisun TÜRKMEN	Vergi Başmüfettişi (E. Hesap Uzmanı)	Ankara Sektörel-1
Nazmi KARYAĞDI	E. Baş Hesap Uzmanı	Özel Sektör
Erhan COŞGUN	E. Vergi Başmüfettişi (E. Gelirler Kontrolörü)	Özel Sektör
Hakkı SAYAN	E. Vergi Baş Müfettişi (E. Hesap Uzmanı)	Özel Sektör
Erdal GÜLEÇ	E. Hesap Uzmanı, YMM	Özel Sektör
Naciye TAŞKESEN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Murat SOFTA	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Adile ECEMİŞ GÜLEÇ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Erkan EŞİT	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Çiğdem GÜNEŞ AŞIK	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Hasan AYZİT	Vergi Başmüfettişi	İstanbul Sektörel-1
Mikail OKYAY	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Ufuk KAYNAR	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Fırat DEMİR	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Bayram MAVİ	Hazine ve Maliye Müfettişi	Tefiş Başkanlığı
Cihad ULUS	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Ömer ŞENER	E. Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Emre SAVCI	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Gökhan USLU	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Adem YALÇIN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Yasin TOPAL	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Mustafa YILMAZ	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Hamdi YILDIRIM	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Faruk ARSLAN	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Hüseyin SUNGUR	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Behiç BARIŞIK	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Kürşat ÖZTÜRK	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Yusuf YILDIZ	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Sedat KANLI	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Salih YILMAZ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Sinan UYGUR	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Ümit Çağlar IŞIKOĞLU	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Ahmet YAVUZ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
İkbal BAŞ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Rıdvan ÖNDER	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Bilal KABASAKAL	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Emre SEZER	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Murat MUTLU	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
İbrahim FATİHOĞLU	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Sercan KOÇ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Mehmet SUBAŞI	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
İbrahim Eren ARSLAN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Yusuf KARATAŞ	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Ferhat ATAKUL	Hazine ve Maliye Müfettişi	Tefiş Başkanlığı
Halit İslam EKMEN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Nasuh ERDÖNMEZ	Vergi Müfettişi	İzmir Sektörel-1
Pelin ÇOŞKUN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Harun DOĞAN	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Uğur KÜÇÜKKAHYAOĞLU	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Kamil SIR	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Ramazan EFE	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Hasan KAYA	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Murat DÖNMEZ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Cevdet KAPLAN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Barış Berk GÜNDOĞMUŞ	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Haluk AMİL	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Mehmet Nazmi TOR	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Sıbğatullah İMAMOĞLU	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Alican KARABULUT	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Naci KAYAKÖZÜ	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Alican ÖZÜZEYBEK	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1

VERGİ PUSULASINDA BU AY

İÇİNDEKİLER

- 12 **Erdal GÜLEÇ** / E.Hesap Uzmanı, YMM
“DİKKAT MAYINLI ALAN!” ENFLASYON DÜZELTMESİ
NEDENİYLE ORTAYA ÇIKAN ÖZ SERMAYE KALEMLERİNE
AİT DÜZELTME FARKLARI
- 24 **Hasan AYZİT** / Vergi Başmüfettişi
NAKDİ SERMAYE ARTIŞI İNDİRİMİNDE KUR FARKLARININ
GELİRİN NİTELİĞİ YÖNÜNDEN SINIFLANDIRILMASI
- 35 **Ahmet KESKİNSOY** / Vergi Müfettişi
NAKDİ SERMAYE ARTIRIMI FAİZ İNDİRİMİ
DÜZENLEMESİNE ELEŞTİRİLER
- 41 **Ahmet YAVUZ** / Vergi Müfettişi
GÜNCEL MEVZUAT UYARINCA TELİF HAKKI
KAZANÇLARININ VERGİLENDİRİLMESİ
- 46 **Bilal KABASAKAL** / Vergi Müfettişi
TÜRKİYE’DE SPORCULARIN VERGİLENDİRİLMESİ:
SORUNLAR VE ÇÖZÜM YOLLARI

50

Güncel Özelgeler

Adem YALÇIN / Vergi Müfettişi

Ahmet YAVUZ / Vergi Müfettişi

59

Soru - Cevap

Ömer ŞENER / E. Vergi Müfettişi

63

Uluslararası Vergilendirme

Adile ECEMiş GÜLEÇ / Vergi Müfettişi

66

Yargı kararları

İbrahim ANIL SÜTÇÜ / E. Vergi Müfettişi

Vergi Pusulası'nın değerli okuyucuları,

Maliye Denetim Elemanları Derneği'nin süreli yayını olan dergimizi, Ocak 2025 sayısı ile ilk defa dijital ortamda sizlerle buluşturmaktan dolayı çok heyecanlıyız! Sürdürülebilir yayıncılık ilkeleri gereği ve üç aylık yayınımızı ihtiyaca göre daha sık aralıklarla yayımlayabilmek adına bundan sonra dergimizi basılı sayılarının yanısıra ilave sayılarla dijital ortamda da sizlerin beğenisine sunacağız.

“Pusula”da bu sayıda E. Hesap Uzmanı Erdal Güleç'in *“Dikkat Mayınlı Alan! Enflasyon Düzeltmesi Nedeniyle Ortaya Çıkan Özsermaye Kalemlerine Ait Düzeltme Farkları”* başlıklı makalesiyle geçtiğimiz yıl vergi gündemine yön veren konuda uzman görüşüne yer verilmiştir.

Yine, gündemden düşmeyen *“Nakdi Sermaye Artışı İndirimleri”* Vergi Başmüfettişi Hasan Ayzit tarafından “kur farkları” bakımından incelenmiş, Vergi Müfettişi Ahmet Keskinsoy tarafından da “konuya eleştirel bir bakış açısı” getirilmiştir.

Gündemdeki konuların yanısıra, Vergi Müfettişi Ahmet Yavuz tarafından kaleme alınan *“telif haklarının vergilendirilmesi”* başlıklı makale ile Vergi Müfettişi Bilal Kabasakal tarafından yazılan *“sporcuların vergilendirilme esasları”* konulu makaleler de bu sayımızda siz değerli okuyucularımızın beğenisine sunulmuştur.

Güncel özgelgeler, yargı kararları, soru cevap kısımlarının yanısıra, uluslararası mevzuat bölümünde “emsal bedel uygulamaları” bakımından önem teşkil eden *“karşılıklı anlaşma usulü”* ile ilgili bilgi ve gelişmelere yer verilmiştir.

Yeni yılda “pusula”ımızın ibresinin hiç şaşmaması dileğiyle...

GÜNCEL MEVZUAT UYARINCA TELİF HAKKI KAZANÇLARININ VERGİLENDİRİLMESİ

Ahmet YAVUZ¹

Özet

Telif hakkı, eser sahiplerinin fikir ve sanat eserleri üzerindeki maddi ve manevi haklarını koruyan bir mekanizmadır. Gelir Vergisi Kanunu kapsamında serbest meslek kazancı olarak değerlendirilen telif hakkı gelirleri, belirli şartlar altında vergiden istisna tutulmuştur. Ancak 2020 yılında yürürlüğe giren yeni düzenlemeyle, yüksek tutardaki telif kazançları için beyanname verilmesi zorunlu hale getirilmiştir. Yazımızda, özellikle son dönemde gerek vergi daireleri gerekse denetim daire başkanlıkları nezdinde yoğunlaşan izaha davet yoluyla denetimlerde irdelenen telif hakkı kazançlarının, mevzuatımızda nasıl vergilendirildiği açıklanacaktır. Ayrıca, söz konusu duruma dair mükelleflerin Katma Değer Vergisi, geçici vergi ile defter ve belge düzenine ilişkin yükümlülükleri de ifade edilerek, bu gelirlerin yasal çerçevede nasıl ele alındığı belirtilecektir.

Anahtar Kelimeler: Telif Gelirleri, Gelir Vergisi Kanunu, Serbest Meslek Kazancı, İstisna ve Tevkifat Hükümleri

¹Ahmet YAVUZ, orcid.org/0000-0003-1478-7708

GİRİŞ

Telif hakkı, ekonomik kazanç sağlamanın yanı sıra eser sahibinin maddi ve manevi haklarını güvence altına alarak özgün eserlerinin değerini koruma imkânı sunmaktadır. Telif hakkı kazançlarının vergilendirilmesi ise, bu gelirlerin yasal çerçevede düzenlenmesi ve kayıt altına alınması bakımından önem taşır. Söz konusu kazançların vergisel durumu, hem istisna ve tevkifat hükümleri hem de son yıllarda yürürlüğe giren düzenlemelerle mükellefler açısından daha karmaşık bir yapı kazanmıştır. Özellikle yüksek tutardaki telif gelirlerine yönelik beyanname yükümlülüğü ve uygulanan vergi oranları, mevzuatın önemli tartışma konuları arasına girmeyi başarmıştır. Bu bağlamda çalışmamız, mevzuatın güncel durumu ışığında telif gelirlerinin vergisel yükümlülüklerini ve bu yükümlülükler için uygulama esaslarını ortaya koymayı hedeflemektedir.

1. LİTERATÜRDE TELİF HAKKI KAVRAMI

Telif hakkı, bir fikir veya sanat eserini yaratan kişinin bu eser üzerindeki maddi ve manevi haklarını koruma altına alan hukuki bir kavramdır. Telif hakkı eser sahibine eserini kullanma, yayma, çoğaltma ve ekonomik kazanç elde etme gibi çeşitli haklar tanımaktadır. Telif hakkı, orijinal ve özgün eserler üzerinde uygulanır. Bu eser türlerinden bazıları kitap, şiir, makale olarak edebi eser; resim, heykel, fotoğraf şeklinde sanatsal eser; şarkı, beste şeklinde müzik eseri; film, dizi vb. olarak da görsel ve işitsel eser şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Türk hukukunda 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu telif hakkını; *“ilim, edebiyat, musiki, güzel sanatlar ve sinema eserlerini meydana getirenlerin hukuken korunması”* olarak tanımlamıştır. Görüleceği gibi telif hakkı; yaratıcılığı teşvik eden, eser sahibinin haklarını koruyan ve eserin topluma sunulmasını güvence altına alan bir sistem biçiminde tanımlanmakta olup, özünde eser sahibinin yaratıcı emeğini ve mali haklarını korumaktadır.

2. Hak Kapsamında Elde Edilen Gelirler

Telif hakkı kazancı (*Royalty Revenue*), eser veya hak sahiplerinin yarattıkları fikir ve sanat eserlerinden elde ettiği ekonomik geliri ifade etmektedir. Bu gelirler, eserlerin kullanım hakkının üçüncü kişilere devri veya eserden ticari fayda sağlanması sonucunda oluşur. Telif gelirleri genel olarak; kitap, müzik albümü, film veya yazılım gibi telif hakkıyla korunan eserlerin satışından doğmaktadır. Eser sahibi, bu ürünlerin doğrudan satışıyla veya dağıtıcılar aracılığıyla kazanç sağlamaktadır. Ayrıca telif hakkı sahibinin, eserinin kullanım haklarını üçüncü taraflara devretmesi karşılığında lisans geliri elde ettiği de bilinmektedir. Örneğin, bir yazarın kitabının bir yayınevi tarafından yayımlanması ya da bir müzisyenin şarkısının reklamlarda kullanılması durumunda ilgiliye lisans ücreti ödenir. Son olarak, çeşitli eserlerin dijital platformlarda (*Spotify, Netflix, YouTube vb.*) veya televizyon kanallarında yayınlanmasından telif kazancı kapsamında yayın geliri de elde edilir ki, dijital çağda bu durum önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir.

3. TELİF KAZANCININ VERGİ KANUNLARINDAKİ YERİ

Telif hakkı gelirleri, vergi mevzuatımız içerisinde 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun (GVK) 65'inci maddesine göre serbest meslek kazancı olarak ele alınmıştır. Bahse konu Kanunda; her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançların serbest meslek kazancı olduğu ve söz konusu faaliyetin sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin, işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması şeklinde ifade edildiği görülmektedir. Burada işverene tabi olunmama hususu, elde edilen serbest meslek kazancını, gelir unsurlarından olan ücretten ayıran kıstas olarak kabul edilir.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanununun 18'inci maddesinde yer alan istisna hükmü ile serbest meslek kazançlarında; yazar, çevirmen, heykeltıraş, hattat, ressam, bestekâr, bilgisayar programcısı ve mucitlerin ve bunların kanuni mirasçılarının şiir, hikaye, roman, makale, bilimsel araştırma ve incelemeleri, bilgisayar yazılımı, röportaj, karikatür, fotoğraf, film, video band, radyo ve televizyon senaryo ve oyunu gibi eserlerini gazete, dergi, bilgisayar ve internet ortamı, radyo, televizyon ve videoda yayınlamak veya kitap, CD, disket, resim, heykel ve nota halindeki eserlerini satmak veya bunlar üzerindeki mevcut haklarını devir ve temlik etmek veya kiralamak suretiyle elde edilen kazançları vergiden istisna tutulmuştur. Ancak söz konusu maddenin devamında GVK 94'üncü maddeye atıf yapılarak, elde edilen kazançların tevkifat yoluyla vergilendirileceği belirtilerek, esasen tevkifata tabi tutulan bu gelirler için beyanname verilmeyeceği ifade edilmiştir. Bu noktada ise, 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (B.K.K.) ile %17'lik bir stopaj belirlenmiş ve 03.02.2009 tarihinden itibaren, telif hakkı sahiplerine gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılan ödemeler üzerinden %17 oranında tevkifat yapılması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Özetle; yazar, ressam, çevirmen vb. meslek gruplarının ortaya koydukları sanat eserlerinin satılması, kiralanması, devir ve temlik edilmesi dolayısıyla elde ettikleri kazançlar, kazancı sağlayan kişiler tarafından tevkifata tabi tutulacak olup, GVK 18'inci madde doğrultusunda bahse konu meslek grupları söz konusu gelirleri için ayrıca serbest meslek faaliyeti yönünden beyanname vermeyeceklerdir. Bu kişiler adına yapılan %17'lik tevkifat, elde edilen telif gelirlerine ilişkin nihai vergileme olacaktır.

Ancak burum bu şekilde olmak ile birlikte, yukarıda ifade edilen ve serbest meslek kazançlarındaki istisna hükmü olan Gelir Vergisi Kanunu'nun 18'inci maddesine, 01.01.2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere aşağıdaki hüküm eklenmiştir:

“Bu madde kapsamındaki kazançları toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşanlar bu istisnadan faydalanamazlar. (...)”

Buna göre; 2020 sonrası elde edilen bu kapsamdaki serbest meslek kazançlarının, Gelir Vergisi Kanunu'nun 103'üncü maddesindeki dördüncü dilim olan ve yıllık belirlenen tutarı aşması halinde her halükarda beyana konu edilmesi gerekecektir. Örnek olarak;

- 2019 yılı için Gelir Vergisi Kanununun 103'üncü maddesinin dördüncü diliminde belirlenen tutar 98.000,00 TL'dir. Yazdığı kitabın telif hakkını 2019 yılında yayın evine satan ve karşılığında 150.000,00 TL gelir elde eden bir kişiye, yayın evi tarafından GVK 18'inci madde kapsamında %17 stopaj yapılacak ve yazar tarafından elde edilen gelir için ayrıca bir beyanname verilmesine gerek olmayacaktır.

- 2020 yılı için Gelir Vergisi Kanununun 103'üncü maddesinin dördüncü diliminde belirlenen tutar ise 600.000,00 TL'dir. Benzer durumda, yazdığı kitabın telif hakkını 2020 yılında yayın evine satan ve karşılığında 650.000,00 TL gelir elde eden bir kişiye, yayın evi tarafından GVK 18'inci maddesi kapsamında %17 stopaj yapılacak, fakat bu kez yapılan tevkifat ilgili adına nihai vergileme olmayacaktır. Söz konusu yazarın, 2020 yılında elde ettiği telif hakkı kazancı kapsamında beyanname vermesi gerekecektir. Bu durumda yazar tarafından beyan edilen 2020 yılı geliri 103. maddede yer alan dördüncü dilimi aştığından %40 oranında vergilendirilecek ve yayın evi tarafından GVK 18'inci madde kapsamında yapılan %17'lik tevkifat ise ödenecek vergiden mahsup edilebilecektir.

Yukarıda belirtilen açıklamalar, telif hakkı gelirleri bakımından serbest meslek faaliyeti kapsamında 2020 yılı öncesi ve sonrası elde edilen kazancın Gelir Vergisi Kanunu uyarınca beyan durumunu ifade etmektedir.

4. KATMA DEĞER VERGİSİ VE GEÇİCİ VERGİ AÇISINDAN KONUNUN DEĞERLENDİRMESİ

Yazımızın önceki bölümlerinde ifade edilen hususları, Katma Değer Vergisi (KDV) yönünden ele aldığımızda, mezkur Kanunun 9'uncu maddesine göre; mükellefin Türkiye içinde ikametgahının, işyerinin, kanuni merkezi ve iş merkezinin bulunmaması hallerinde ve gerekli görülen diğer hallerde mali idare vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla, vergiye tabi işlemlere taraf olanları veya diğer ilgili bir şahsı verginin ödenmesinde sorumlu tutabilecektir. Buradan anlaşılacağı üzere, vergi alacağını güvence altına almak amacıyla düzenlenen ilgili madde, sadece ikametgahı, işyeri, kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayanlar için öngörülmüş değildir. Konu hakkında Katma Değer Vergisi Uygulama Genel Tebliğinde detaylara yer verilmiş olup, bunların dışında gerekli gördüğü diğer hallerde de bazı şahısları vergi alacağından sorumlu tutabilecektir. Maddede belirtilen işlemlere taraf olanlar ile “diğer ilgili şahıslar” mükellefin temsilcisi, vekili, mükellef adına hareket etmeye yetkili herhangi bir şahıs veya kendine mal teslim edilen veya hizmet ifa edilen kişilerdir. Bu şahıslar verginin tam olarak kesilip ödenmesinden ve bununla ilgili diğer ödevleri yerine getirmekten mükellef gibi sorumlu olacaklardır. Dolayısıyla yukarıdaki örneğimizden devam edecek olursak; bir yazarın kitabının telif hakkı satışı karşılığında elde ettiği gelir için, yayın evi tarafından aynı zamanda sorumlu sıfatıyla katma değer vergisi tevkifatı yapılması da gerekmektedir. Bununla birlikte, bahse konu yazarın serbest meslek faaliyeti kapsamında mükellefiyeti varsa ve söz konusu gelirler süreklilik arz ediyor ise, 3065 sayılı KDV Kanununun 1'inci maddesi gereği serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetler KDV'ye tabi olduğundan, yazar tarafından beyan edilebilecektir.

Geçici vergi yönünden ise, hususa ilişkin esaslar 311 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde açıklanmıştır. Buna göre; 193 sayılı Kanunun 18'inci maddesi kapsamında elde edilen kazançların devamlı veya arızı olarak elde edilmesi istisnanın uygulanmasına engel teşkil etmeyecek, Kanunun 103'üncü maddesinde yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan (2020 yılı için 600.000 TL) tutarın aşıp aşılmadığı ilgili takvim yılının sonu itibarıyla belirlenecek ve 18'inci madde kapsamında elde edilen kazançlar toplamının bu tutarı aşması halinde, elde edilen kazançların tamamı yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilecektir. İstisnadan faydalanılıp faydalanılamayacağı yılsonu itibarıyla ortaya çıkacağından, mükelleflerin geçici vergi beyannamesi verme yükümlülükleri olmayacaktır.

5. DEFTER VE BELGE DÜZENİ

Vergi Usul Kanunu'nun 172'nci maddesinde defter tutmaya mecbur olanlar sayılmış olup, aynı Kanunun 210'uncu maddesinde ise serbest meslek erbabının serbest meslek kazanç defteri tutacağı hüküm altına alınmıştır. Yine aynı Kanunun 236'ncı maddesinde de serbest meslek erbabının tahsilatları için serbest meslek makbuzu düzenlemek mecburiyetinde olduğu belirtilmiştir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 18'inci maddesinde belirtilen türden faaliyetlerde bulunan ve eserlerini sadece aynı Kanunun 94'üncü maddesinde belirtilen kişi ve kurumlara (tevkifat yapmakla yükümlü) teslim eden serbest meslek erbabından isteyenlerin; yıl içindeki kazançlarının toplamının 193 sayılı Kanunun 103'üncü maddesinin dördüncü gelir diliminde yer alan (2020 yılı için 600.000 TL) tutarı aşıp aşmadığına bakılmaksızın, defter tasdik ettirme (defter-beyan sistemine kaydolma) ve belge düzenleme zorunluluklarının kaldırılmıştır. Aynı Kanunun 94'üncü maddesinde belirtilenler dışındakilere teslim eden serbest meslek erbabının ise; defter

tasdik ettirme ve tutma ile belge düzenleme zorunlulukları devam etmektedir.

Yine Gelir Vergisi Kanunu'nun 18'inci maddesinde belirtilen türden faaliyetleri arızı olarak yapanların, defter tasdik ettirme ve tutma ile belge düzenleme zorunlulukları bulunmamaktadır. Arızı serbest meslek kazancı açısından, elde edilen gelirin Kanununun 103'üncü maddesinde yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşması nedeniyle istisnadan faydalanılamayacak olması, defter tutma ve belge düzenleme yükümlülüğünde bir değişiklik yaratmayacaktır.

SONUÇ

Telif hakkı, eser sahiplerinin yarattıkları fikir ve sanat eserleri üzerindeki maddi ve manevi haklarını koruma altına alan hukuki bir kavramdır. Söz konusu hakkın 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve Gelir Vergisi Kanunu başta olmak üzere çeşitli yasal düzenlemelerle çerçevesi çizilmiş ve uygulama esasları belirlenmiştir. Bu kapsamda, eser sahiplerinin elde ettiği gelirler serbest meslek kazancı olarak değerlendirilmiş, gelir vergisi istisnası ve tevkifat uygulamaları ile bazı özel düzenlemelere tabi tutulmuştur. Telif hakkı gelirlerinin vergilendirilmesi sürecinde 2020 yılı itibarıyla yürürlüğe giren yeni düzenleme, kazançların belirli bir eşiği aşması durumunda beyanname verilmesini zorunlu kılarak gelir vergisi sisteminde daha dengeli bir yaklaşımı hedeflemiştir. Ayrıca, mali idare tarafından bu kazançların vergilendirme süreçleri Katma Değer Vergisi ve geçici vergi uygulamaları açısından ilgili tebliğler yoluyla açıklanmıştır. Bununla birlikte, defter ve belge düzenine ilişkin farklılaşan yükümlülükler, telif hakkının hangi kişi ve gruplara teslim edildiğine bağlı olarak şekillenmiştir. Nihayetinde her yıl için belirlenen tutarı aşan telif hakkı gelirlerinin beyan edilmesi, söz konusu kazançların kayıt altına alınmasını sağlamış ve mükelleflerin üst dilimden vergilendirilmesine sebebiyet vermiştir.

KAYNAKÇA

- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu
- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu
- 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu
- 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
- Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği
- 311 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği

Gürok Grup 75 Yaşında!

Gürok Grup olarak 1948'den bu yana Türkiye'yi ileriye taşıyan projelerle üretmeye devam ediyoruz.

Yenilikçi ve vizyoner bakış açımızla dünya markaları yaratma hedefiyle çalışıyor, Cumhuriyetimizin 100. yılında 75. yaşımızı kutlarken üretim ve ihracat rekorlarıyla ülkemize değer katıyoruz.

Kültürel mirasımızla gelecek arasında kurduğumuz bağla topluma değer katan projeler üretiyor; yaptığımız her işte dünya, toplum ve insanı odağımıza alarak daha iyi bir gelecek için var gücümüzle çalışıyoruz.

